

ФАРМАКОТЕРАПІЯ З ФАРМАКОКІНЕТИКОЮ



МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАРМАКОТЕРАПІЯ З ФАРМАКОКІНЕТИКОЮ

Підручник
для здобувачів закладів вищої освіти

За редакцією професора І. В. Кіреєва

Самостійне електронне навчальне видання

Харків
НФаУ
2023

Автори: І. В. Кіреєв, О. О. Рябова, Н. В. Жаботинська, В. Є. Кашута,
М. В. Савохіна, Н. М. Тришук

Рецензенти:

В. В. Ніконов, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри медицини невідкладних станів та медицини катастроф Харківської медичної академії післядипломної освіти;

В. Д. Бабаджан, доктор медичних наук, професор кафедри внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології Харківського національного медичного університету;

П. І. Потейко, кандидат медичних наук, доцент кафедри фтизіатрії і пульмонології Харківської медичної академії післядипломної освіти.

Рекомендовано

*ученою радою Національного фармацевтичного університету
(протокол № 5 від 31.05.2023 р.)*

Фармакотерапія з фармакокінетикою : підручник для
Ф 24 здобувачів закл. вищ. освіти / І. В. Кіреєв, О. О. Рябова,
Н. В. Жаботинська та ін.; за ред. І. В. Кіреєва. — Самост.
електр. вид. — Харків : НФаУ, 2023. — 378 с.

ISBN 978-966-615-586-6 (PDF)

У підручнику розглянуто ключові питання фармакокінетики лікарських засобів, наведено загальні відомості про етіологію, епідеміологію, патогенез, клінічні прояви та сучасну раціональну фармакотерапію різних захворювань згідно із сучасними уніфікованими клінічними протоколами первинної, екстреної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги, затвердженими МОЗ України, та сучасними іноземними гайдлайнами. Наведено теоретичні питання та ситуаційні завдання для самоперевірки засвоєння знань.

Видання складено відповідно до навчальної програми з дисципліни «Фармакотерапія з фармакокінетикою» і призначено для здобувачів спеціальності «Фармація, промислова фармація» освітньої програми «Фармація» ЗВО фармацевтичного та медичного профілю.

УДК 615.2.(075)

© Кіреєв І. В., Рябова О. О.,
Жаботинська Н. В., Кашута В. Є.,
Савохіна М. В., Тришук Н. М., 2023
© НФаУ, 2023

ISBN 978-966-615-586-6 (PDF)

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ І УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	3
ВСТУП.....	7
Тема 1. ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФАРМАКОТЕРАПІЇ. ОСОБЛИВОСТІ КІНЕТИКИ ЛІКАРСЬКИХ РЕЧОВИН В ОРГАНІЗМІ ЛЮДИНИ.....	9
Мета та завдання фармакотерапії	9
Основні фармакокінетичні параметри	10
Молекулярні основи транспорту лікарських речовин крізь біологічні мембрани	12
Усмоктування лікарських речовин в організмі людини	13
Розподіл лікарських речовин в організмі людини	16
Біотрансформація лікарських речовин в організмі людини	16
Екскреція лікарських засобів	17
Види взаємодії лікарських засобів	18
Види побічної дії лікарських засобів	19
Особливості фармакокінетики лікарських засобів у осіб похилого віку	20
Особливості фармакотерапії у геронтології	20
Питання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	21
Ситуаційні завдання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	22
Тема 2. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА ПЕРИФЕРІЙНОЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ І ПСИХІЧНИХ РОЗЛАДІВ	23
Гнійні Менінгіти	23
Інсульт.....	27
Мігрень	32
Хвороба Паркінсона	39
Епілепсія	43
Дорсалгії	46
Депресія	51
Реакція на тяжкий стрес.....	58
Питання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	62
Ситуаційні завдання для самоперевірки та контролю засвоєння знань.....	63

Тема 3. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ЗАХВОРЮВАНЬ	
СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ.....	64
Атеросклероз.....	64
Стабільна стенокардія.....	68
Артеріальна гіпертензія.....	73
Гіпертонічний криз.....	83
Гострий інфаркт міокарда.....	87
Фібриляція передсердь.....	92
Хронічна серцева недостатність.....	96
Питання для самоперевірки та контролю засвоєння	
знань.....	102
Ситуаційні завдання для самоперевірки та контролю	
засвоєння знань.....	102
Тема 4. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ЗАХВОРЮВАНЬ	
ОРГАНІВ ДИХАННЯ ТА ЛОР-ОРГАНІВ.....	103
Негоспітальна пневмонія.....	103
Бронхіальна астма.....	112
Хронічне обструктивне захворювання легень.....	122
Гострий бронхіт.....	133
Гострий синусит.....	139
Гострий гнійний середній отит.....	145
Питання для самоперевірки та контролю засвоєння	
знань.....	149
Ситуаційні завдання для самоперевірки та контролю	
засвоєння знань.....	149
Тема 5. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ЗАХВОРЮВАНЬ	
ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ.....	151
Виразкова хвороба.....	151
Хронічний гастрит.....	155
Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба.....	158
Синдром подразненого кишечника.....	162
Діарея мандрівників.....	166
Хронічний гепатит В.....	170
Алкогольний гепатит.....	173
Питання для самоперевірки	
та контролю засвоєння знань.....	176
Ситуаційні завдання для самоперевірки	
та контролю засвоєння знань.....	177

Тема 6. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ЗАХВОРЮВАНЬ НИРОК І СЕЧОВИВІДНИХ ШЛЯХІВ, СТАТЕВИХ ОРГАНІВ У ЧОЛОВІКІВ ТА ЖІНОК	178
Пієлонефрит	178
Сечокам'яна хвороба.....	182
Хронічна ниркова недостатність	188
Цистит.....	193
Бактеріальний вагіноз	195
Доброякісна гіперплазія передміхурової залози	197
Питання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	200
Ситуаційні завдання для самоперевірки та контролю засвоєння знань.....	200
Тема 7. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ШКІРНИХ ТА ВЕНЕРИЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	201
Акне	201
Онїхомікоз	206
Короста	209
Педикульоз	211
Герпесвірусні інфекції	214
Сифіліс	216
Гонорея	221
Трихомоніаз.....	225
Питання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	227
Ситуаційні завдання для самоперевірки та контролю засвоєння знань.....	227
Тема 8. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ЕНДОКРИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ОБМІНУ РЕЧОВИН	228
Цукровий діабет 1 типу	228
Гіпотиреоз.....	231
Подагра	234
Хронічна недостатність надниркових залоз	241
Питання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	244
Ситуаційні завдання для самоперевірки та контролю засвоєння знань.....	244

Тема 9. ФАРМАКОТЕРАПІЯ АЛЕРГІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	245
Гостра кропив'янка	245
Набряк Квінке	247
Інсектна алергія	248
Медикаментозна алергія	250
Поліноз	253
Питання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	256
Ситуаційні завдання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	256
Тема 10. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ХВОРОБ СПОЛУЧНОЇ ТКАНИНИ	257
Гостра ревматична лихоманка	257
Ревматоїдний артрит	263
Системний червоний вовчак	271
Питання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	276
Ситуаційні завдання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	277
Тема 11. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ЗАХВОРЮВАНЬ КРОВІ	278
Анемія	278
Залізодефіцитна анемія	279
Анемія у вагітних	285
Вітамін В ₁₂ -дефіцитна анемія	290
Фолієводефіцитна анемія	294
Анемія у разі захворювань нирок	297
Питання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	300
Ситуаційні завдання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	300
Тема 12. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	302
Грип	302
Гострі респіраторні інфекції	306
Харчові токсикоінфекції	312
Дизентерія бактеріальна	318
Лямбліоз	327
Питання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	334
Ситуаційні завдання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	334

Тема 13. ФАРМАКОТЕРАПІЯ ДИТЯЧИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	335
Рахіт	335
Дифтерія	338
Скарлатина.....	344
Сальмонельоз	346
Гельмінтози	351
Аскаридоз.....	352
Ентеробіоз.....	353
Питання для самоперевірки та контролю засвоєння знань	355
Ситуаційні завдання для самоперевірки та контролю засвоєння знань.....	355
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ	356

Самостійне електронне навчальне видання

Кіреєв Ігор Володимирович
Рябова Оксана Олександрівна
Жаботинська Наталія Володимирівна
Кашута В'ячеслав Євгенович
Савохіна Марина Володимирівна
Трищук Надія Михайлівна

ФАРМАКОТЕРАПІЯ З ФАРМАКОКІНЕТИКОЮ

Підручник
для здобувачів закладів вищої освіти

За редакцією професора І. В. Кіреєва

Редакторка *Н. І. Голубєва*
Комп'ютерне верстання *О. М. Білинської*

Формат 60 × 90/16. Ум. друк. арк. 24.

Національний фармацевтичний університет
вул. Пушкінська, 53, м. Харків, 61002
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серії ДК № 3420 від 11.03.2009.